

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД

Кзз 842/2021

07.10.2021. године

Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Драгомира Милојевића, председника већа, Радмиле Драгичевић Дичић, Радослава Петровића, Невенке Важић и Бате Цветковића, чланова већа, са саветником Сањом Живановић, записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ, одлучујући о захтеву за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 744/21 од 13.07.2021. године, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Зајечару К 207/20 од 19.11.2020. године и Вишег суда у Зајечару Кж1 56/21 од 26.03.2021. године, у седници већа одржаној дана 07.10.2021. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 744/21 од 13.07.2021. године па се **УКИДАЈУ** правноснажне пресуде Основног суда у Зајечару К 207/20 од 19.11.2020. године и Вишег суда у Зајечару Кж1 56/21 од 26.03.2021. године и предмет враћа Основном суду у Зајечару на поновно одлучивање.

Образложење

Пресудом Основног суда у Зајечару К 207/20 од 19.11.2020. године окривљени АА оглашен је кривим због извршења кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ и на основу члана 195. став 2. КЗ у вези члана 58. став 1. КЗ ослобођен од казне. Окривљени је обавезан на плаћање трошкова кривичног поступка ближе опредељених у изреци пресуде.

Пресудом Вишег суда у Зајечару Кж1 56/21 од 26.03.2021. године одбијене су као неосноване жалба Основног јавног тужиоца у Зајечару Кт 552/17 од 06.01.2021. године и жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Златка Милосављевића, а пресуда Основног суда у Зајечару К 207/20 од 19.11.2020. године потврђена. Истом пресудом одбачена је као недозвољена жалба пуномоћника законског заступника малолетног ББ, адвоката Словенке Јанковић од 05.01.2021. године.

Против наведених правноснажних пресуда Републички јавни тужилац поднео је захтев за заштиту законитости КТЗ 744/21 од 13.07.2021. године, због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд

усвоји захтев за заштиту законитости, укине у целини побијане правноснаже пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду.

Врховни касациони суд је доставио примерак захтева за заштиту законитости браниоцу окривљеног АА, адвокату Златку Милосављевићу у складу са одредбом члана 488. став 1. КЗ те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета и правноснажну пресуду против које је захтев за заштиту законитости поднет, па је након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтев за заштиту законитости је основан.

По налажењу Врховног касационог суда основано Републички јавни тужилац у поднетом захтеву указује да је побијаним правноснажним пресудама учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП.

Из списка предмета произлази да је пресудом Основног суда у Зајечару К 207/20 од 19.11.2020. године окривљени АА оглашен кривим због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ и на основу члана 192. став 2. у вези члана 58. став 1. КЗ ослобођен од казне. Према образложењу наведене пресуде, на страни окривљеног постојао је оправдан разлог за недавање издржавања у смислу члана 195. став 2. КЗ обзиром да између његове бивше супруге и њега није постојала добра комуникација. Бивша супруга окривљеног, као законска заступница малолетног ББ, није подигла новац који је окривљени уплатио на име обавезе издржавања из ког разлога првостепени суд закључује да на страни окривљеног стоје оправдани разлози због којих у периоду од 27.10.2016. године до 28.02.2018. године није давао издржавање на начин и у роковима одређеним у пресуди Општинског суда у Бољевцу П 374/08 од 02.03.2009. године, односно пресуди Основног суда у Зајечару П2 72/15 од 27.10.2016. године.

Пресудом Вишег суда у Зајечару Кж1 92/20 од 16.07.2020. године, одбијене су као неосноване жалба Основног јавног тужиоца у Зајечару Кт 552/17 од 06.01.2021. године и жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Златка Милосављевића, а пресуда Основног суда у Зајечару К 207/20 од 19.11.2020. године потврђена. У образложењу наведене пресуде Виши суд у Зајечару закључује да је првостепени суд на основу правилно утврђеног чињеничног стања, окривљеног АА огласио кривим због кривичног дела недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ. Према даљим наводима, окривљени је у складу са чланом 195. став 2. КЗ у вези члана 58. став 2. КЗ ослобођен од казне па стога Виши суд у Зајечару оцењује као неосноване жалбене наводе браниоца окривљеног да суд окривљеног треба да ослободи плаћања трошкова кривичног поступка и додаје да окривљени није ослобођен од оптужбе да би био ослобођен плаћања трошкова кривичног поступка.

Међутим, по оцени Врховног касационог суда, изнети наводи побијаних правноснажних пресуда не могу се прихватити из следећих разлога:

Одредбом члана 195. став 1. КЗ прописано је да ће се новчаном казном или казном затвора до две године, казнити онај ко не даје издржавање за лице које је по

закону дужан да издржава, а та дужност је утврђена извршном судском одлуком или извршним поравнањем пред судом или другим надлежним органом, у износу и на начин како је то одлуком односно поравнањем утврђено, док је у ставу 2. истог члана прописано да се учинилац дела из става 1. овог члана неће казнити, ако из оправданих разлога није давао издржавање.

Одредбом члана 112. тачка 29) КЗ прописано је да израз „неће се казнити“ значи да у том случају нема кривичног дела.

Одредбом члана 14. став 2. КЗ прописано је да нема кривичног дела уколико је искључена противправност или кривица, иако постоје сва обележја кривичног дела одређена законом.

Полазећи од цитираних законских одредби и стања у списима предмета, Врховни касациони суд налази да је правноснажном пресудом првостепеног суда учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП и да је исту повреду учинио и другостепени суд када је жалбу браниоца окривљеног одбио као неосновану и потврдио првостепену пресуду.

Наиме, уколико суд нађе да окривљени за кривично дело из члана 195. став 1. КЗ, из оправданих разлога није давао издржавање, у смислу става 2. истог члана, дужан је да поступи у складу са одредбом члана 423. став 1. тачка 1) ЗКП и окривљеног ослободи од оптужбе за наведено кривично дело. Ово из разлога што је одредбом члана 195. став 2. КЗ јасно прописан посебан основ искључења противправности па тако неће постојати кривично дело недавање издржавања из члана 195. став 1. КЗ уколико окривљени из оправданих разлога није давао издржавање, на шта упућују и одредба члана 14. став 2. КЗ и члана 112. тачка 29) КЗ.

Према томе, како је првостепени суд закључио да је окривљени АА имао оправдане разлоге због којих није давао издржавање свом детету у смислу члана 195. став 2. КЗ то је у конкретном случају био дужан да поступи у складу са одредбом члана 423. став 1. тачка 1) ЗКП.

Поступајући на супротан начин, односно примењујући одредбу члана 195. став 2. КЗ у вези члана 58. став 1. КЗ, која се у конкретном случају не може применити, а на основу којих је ослободио од казне окривљеног АА, првостепени суд је учинио повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, коју повреду није отклонио другостепени суд у поступку по жалби на првостепену пресуду, иако је на наведену повреду кривичног закона у жалби указивао бранилац окривљеног АА.

Стога је Врховни касациони суд, имајући у виду наведено, усвојио као основан захтев за заштиту законитости Републичког јавног тужиоца Ктз 744/21 од 13.07.2021. године и на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП укинуо у целини правноснажне пресуде Основног суда у Зајечару К 207/20 од 19.11.2020. године и Вишег суда у Зајечару Кж1 56/21 од 26.03.2021. године и предмет вратио Основном суду у Зајечару на поновно одлучивање, у смислу разлога изнетих у овој пресуди, те се сходно овој одлуци није упуштао у разматрање осталих повреда истакнутих у захтеву Републичког јавног тужиоца.

У поновном поступку суд ће приликом одлучивања имати у виду примедбе из ове пресуде, те ће поступити по истима и отклонити повреду закона на коју му је указано, након чега ће бити у могућности да донесе правилну и на закону засновану одлуку, водећи при томе рачуна о начелу забране преиначења на горе (reformatio in peius) прописану одредбом члана 453. ЗКП.

Из изнетих разлога, Врховни касациони суд је на основу одредбе члана 492. став 1. тачка 1) ЗКП одлучио као у изреци ове пресуде.

Записничар-саветник
Сања Живановић, с.р.

Председник већа-судија
Драгомир Милојевић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић